

Jméno: Martin Bárta

Obor: Regionální geografie

Studium: doktorské, 1. ročník

Země pobytu: SRBSKO

Instituce: University of Novi Sad

Typ mobility: studijní pobyt ERASMUS+

Období výjezdu: LS 2020

K nabídce zahraniční mobility v Srbsku jsem se dostal díky skvělé propagaci od dr. Šimáčka, koordinátora stáží a zároveň vedoucího socioekonomické sekce katedry geografie na PŘF. Během svého předchozího bakalářského a magisterského studia jsem úspěšně absolvoval řadu zahraničních studijních pobytů, převážně v rámci programu CEEPUS, ale také jeden Erasmus v bulharské Sofii. Proto, když se mi podařilo navázat ve studiu doktorského programu, toužil jsem opět někde vycestovat, nejlépe tak, abych spojil příjemné s užitečným, tedy najít vhodné místo k výzkumné práci, kde je možnost navázat co nejvíce nových kontaktů s přátelskou atmosférou a zároveň je cenově přijatelné s dostatečným stipendiem. V rámci svého studia se zabývám výhradně střední a jihovýchodní Evropou, takže když mi dr. Šimáček nabídl možnost půlročního pobytu v srbském Novém Sadu s bohatým stipendiem 700 eur měsíčně, kam navíc již úspěšně vycestovala řada mých předchůdců s velmi pozitivními ohlasy, měl jsem jasného favorita.

Po potvrzení o zájmu z hostitelské univerzity jsem zpracoval všechny potřebné dokumenty včetně přihlášky sestávající z krátké motivační eseje, seznamu předmětů, které budu studovat na hostitelské fakultě a samozřejmě předpokládaného počtu kreditů, které musím získat (min 20). Jakmile byla má přihláška schválena, podepsal jsem účastnickou smlouvu, na základě které mi byl zaslán na účet celkový obnos stipendia na vymezené období pobytu + příspěvek na cestu do destinace.

Pobyt jsem si oficiálně vymezil na období od 12. února do 26. června 2020. Vyrazil jsem tedy do Srbska měsíc před začátkem hlavních problémů spojených s pandemií. Po příjezdu do Nového Sadu jsem strávil první dva týdny na hostelu, než jsem našel přijatelný podnájem v centru města. Univerzita v Novém Sadu bohužel nenabízí zahraničním studentům ubytování na kolejích, proto je nutné si najít samostatný podnájem nebo spolubydlení po vlastní ose. Velkou pomoc s hledáním volných bytů a vyřizováním studijních povinností naštěstí poskytuje studentský spolek ESN. Každému zahraničnímu studentovi, který má zájem, je přiřazen tzv. buddy (místní člen ESN), který má za úkol ukázat a vysvětlit cizinci vše nezbytné o systému fungování univerzity, menzy, životnímu stylu a podmínkách ve městě ad.

Během prvního týdne jsem strávil dost času a nervů s vyřizováním všemožných potvrzení jak na univerzitě, tak s přihlášením pobytu na policejní stanici. Nicméně po nezbytných formalitách si člověk začne pomalu zvykat na často odlišnou srbskou mentalitu od té české. Vzhledem k doktorskému typu mého studia probíhala většina zapsaných kurzů formou osobních konzultací na fakultě a zpracováním projektů z domu. Jednou z výjimek byl bonusový kurz

srbského jazyka, který je nabízen studentům ze všech fakult za kredity navíc, probíhající dvakrát týdně v klasickém třídním formátu, který lze jen doporučit, obzvláště pro ty, kteří nechtějí celou stáž spoléhat jen na angličtinu.

Až do poloviny března ubíhal pobyt velmi pohodově bez větších komplikací. Ovšem hned, jak začaly přicházet zprávy o zavírání hranic ve vybraných evropských státech, včetně Česka, dostal jsem řadu upozornění, abych se neprodleně vrátil zpátky. Jelikož jsem již měl v té době k dispozici velký byt sám pro sebe, nechtělo se mi hned vše opouštět, proto jsem vyčkával na více informací a další postup. V průběhu několika dní se situace vytříbila a bylo jasné, že není nutné, abych se vracel, ale že budu muset počítat s přísnými kroky srbské vlády ohledně uzavírek. Díky relativně samostatnému nastavení studia z domu jsem mohl dále pokračovat s výzkumem a několika online kurzy. Celý duben se pak nesl ve znamení nejpřísnějších opatření. Každý týden bylo možné se volně pohybovat pouze 3 dny, jinak platil absolutní zákaz vycházení. To se změnilo až začátkem května, kdy se většina opatření rozvolnila a normální život se vrátil zpět do ulic. Já jsem tak konečně získal šanci i cestovat alespoň v rámci Srbska a navštívit řadu zajímavých míst, např. národní park Djerdap, středověké kláštery Studenica nebo Sopoćani a mnoho dalších.

Pro občana členské země Evropské unie platí v Srbsku podmínka bezvízového pobytu max. 90 dní. Do 12. května jsem si tudíž musel vyřídit vízum na prodloužení pobytu o dalších 90 dní. Celá vízová procedura je dosti nepříjemný proces, kterému se vyplatí věnovat maximální trpělivost a pečlivost s dostatečným předstihem. Abych měl více času na zpracování svých projektů, požádal jsem koordinátory o prodloužení mé stáže o měsíc. Nakonec jsem zůstal v Novém Sadu až do 20. srpna. Všechny zapsané předměty s výjimkou jednoho zrušeného jsem po dohodě s vyučujícími bez problémů splnil a získal potřebné kredity.

Závěrem bych se rád podělil s hlavními dojmy z celé stáže. Celkově mohu pobyt hodnotit velmi pozitivně. Všechny zapsané předměty splnily svůj účel a rozšířily mé obzory. Univerzita v Novém Sadu patří mezi nejlepší v oblasti bývalé Jugoslávie a svou úroveň se řadí spíše do střední Evropy než na Balkán. Podařilo se mi navázat nová přátelství a kontakty, které udržuji dodnes. I přes značné problémy spojené s pandemií jsem se snažil využít trávený čas v zahraničí co nejproduktivněji, především pak rozvojem jazykových znalostí srbstiny a angličtiny. Procestoval jsem spoustu přírodních a kulturních lokalit a vyzkoušel si, jaké to je zvládat každodenní rutinu v srbském prostředí. Z negativního hlediska je nutné zmínit častou a nepříjemnou byrokracii na úřadech, policii, při jakémkoliv vyřizování, přičemž sympatičtí lidé na univerzitě jim budiž výjimkou. Zbývá otázka, jak se by se můj pobyt asi lišil nebýt pandemické situace. Každopádně zahraniční studijní pobyt v Srbsku mohu s klidem doporučit. Jistá problémovost až nefunkčnost některých služeb není rozhodující faktor v porovnání s vřelou atmosférou u běžných lidí, pestrým kulturním životem, nízkými životními náklady a samozřejmě moderním zázemím univerzity. Sám plánuji opět navštívit Nový Sad v brzké budoucnosti.

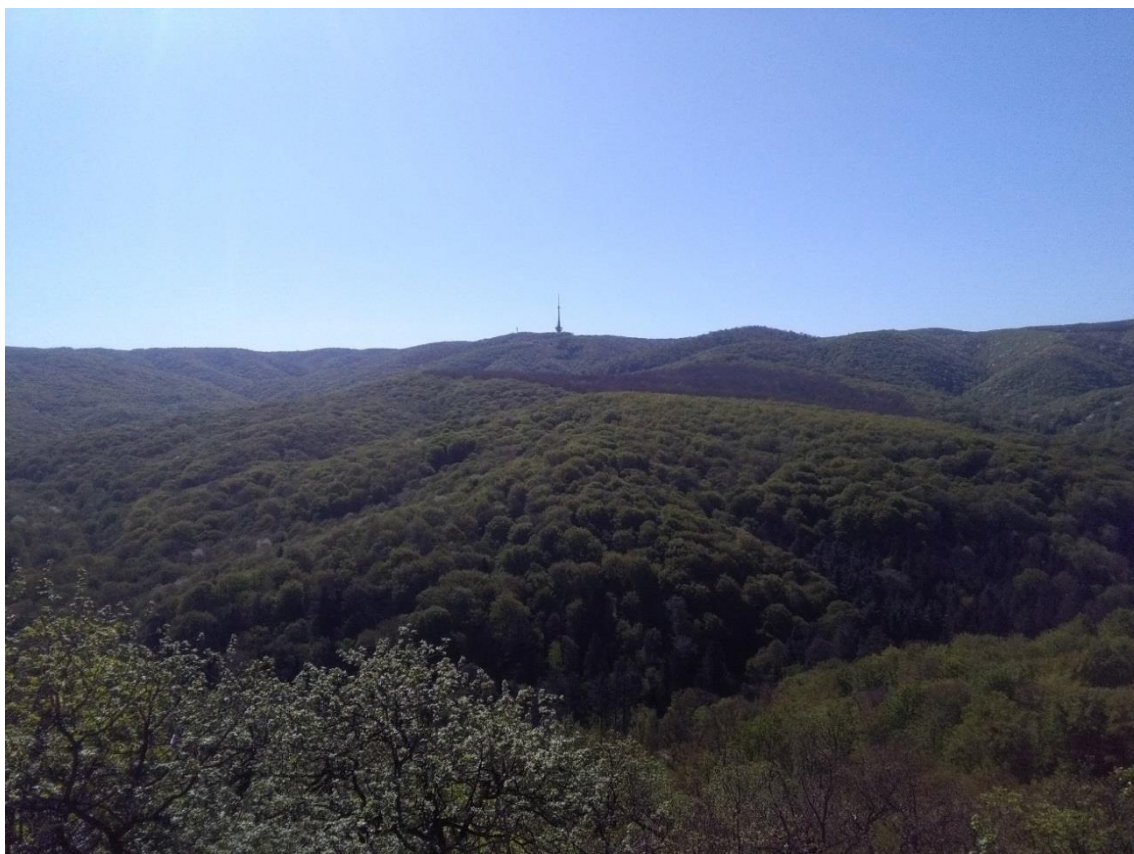
Obr. 1: Na Petrovaradinské pevnosti s výhledem na Dunaj a Nový Sad

Obr. 2: Hlavní univerzitní menza

Obr. 3: Centrum Nového Sadu během jarních pandemických opatření

Obr. 4: Nedaleko od Nového Sadu ležící národní park Fruška Gora

Obr. 5: Hrad Golubac

Obr. 6: Národní park Djerdap